

سخن سردبیر

علم کلام عهده‌دار بررسی بنیادی‌ترین ساحت حیات انسان، یعنی باورها و اعتقادات از نگاه دینی می‌باشد. ادیان الهی و توحیدی که اسلام خاتم آنها است، برای هدایت انسان به نور و رهایی او از ظلمت آمده و بی‌گمان، باورها و جهان‌بینی نقش نخست را در این راستا بر عهده دارند. از همین رو دانش کلام، علم اصول دین و فقه اکبر نامیده شده است.

توحید، نخستین آموزه‌ای است که پیامبر اسلام صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ با شعار "قولوا لا اله الا الله تفلحوا" به مردم ابلاغ نموده و تنها به ذکر این شعار بسنده نکرده و به تبیین و بیان اجزا و لوازم آن نیز پرداخته و با سران ادیان و مکاتب دیگر در این مورد و دیگر آموزه‌های اسلامی مناظره می‌نمود. پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ در این مناظره‌ها گذشته از اثبات توحید و دیگر اصول دین، به شبهات مخالفان پاسخ می‌دادند و گاه دیدگاه‌های معارض مورد نقد قرار می‌گرفت. اهل بیت معصوم عَلَيْهِمُ السَّلَام که پیشوایان دین پس از آن حضرت بودند، نیز به همین سیره عمل می‌کردند و این کار پس از ایشان توسط اصحاب نیز به همین روش ادامه یافت.

پیامبر اسلام صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ و امامان عَلَيْهِمُ السَّلَام پس از آن حضرت را می‌توان نخستین متکلمان اسلامی دانست که در این راستا کتاب *الاحتجاج طبرسی* منعکس کننده این سیره می‌باشد.

علم کلام پس از آن حضرت تطورهای مختلفی پیدا کرد و در هر زمان متناسب با فضای فرهنگی آن زمان و مکان خاص، مدرسه‌های مختلفی مانند کوفه، بغداد، قم، حله و خراسان پدید آمد. این علم در میان کسانی که مرجعیت امامان عَلَيْهِمُ السَّلَام را قبول نداشتند داستانی شنیدنی دارد و نشان می‌دهد که جدایی از اهل بیت عَلَيْهِمُ السَّلَام از نظر اعتقادی چه آثار زیان‌باری در جهان اسلام پدید آورد و مکاتبی همچون خوارج، مرجئه، جبریه، قدریه، معتزله، اشاعره و وهابیت از آثار چنین تفکری است.

از ابعاد و کارکردهای علم کلام که در واقع وظایف یک متکلم است، می‌توان به استنباط، تبیین، تنظیم، اثبات، رد شبهات و رد مکاتب معارض اشاره نمود. بحث و بررسی محققانه آموزه‌های اعتقادی اسلام در این ابعاد شش‌گانه به مجله تحقیقات کلامی مرتبط می‌باشد که در اهداف اساسنامه مجله به آن اشاره شده است.

نوشتارهایی که در این راستا و اهداف و بر اساس روش‌های پذیرفته شده تحقیق و پژوهش باشد و فرهیختگان را اعم از اساتید و طلاب و دانشجویان کلام، مخاطب خود بداند، پس از تایید ارزیابان، در مجله منتشر می‌شود.

امیدواریم این مجله گامی در راستای تبیین و دفاع از آموزه‌های اعتقادی اسلام و معارف اهل بیت علیهم‌السلام و آماده‌سازی بنیادهای معرفتی لازم برای تولید علوم انسانی هماهنگ با اسلام و فرهنگ اسلامی باشد.

والحمد لله رب العالمین

سر دبیر